

KLAUS, AGASSI A LÍDA BAAROVÁ

Peter Kovarčík byl jedním ze symbolů českého kapitalismu

□ JANA KLÍMOVÁ / KRESBA PAVEL REISENAUER

Marketingový boss, otec lobbistů, světák, král *Bídníků*, lhář, baron Prášil, přítel politiků, mecenáš, milovník doutníků a štíhlých blondýn, bulvární hvězda nebo psychicky narušený člověk. Jen málokdo dostal za posledních pětadvacet let v Česku tolik veřejných nálepek jako Peter Kovarčík. Není divu: podnikatel a producent, proslulý hlavně svým letitým přátelstvím s Václavem Klausem a schopností vysát ze státních i soukromých firem miliony korun na sportovní a kulturní akce, byl nepochybně jednou z nejbarvitějších postav tuzemské společenské scény. A to hned od samého počátku devadesátých let, kdy ještě jeho obleky zářily pastelovými barvami, na krku se mu houpaly masivní zlaté řetězy a boty měly vždy proklatě dlouhé špičky.

Před dvěma týdny, ve svých jednašedesáti letech, Kovarčík nešťastně upadl v koupelně svého pražského bytu a zemřel. Politice vyloučila cizí zavinění, další detaily ale nezveřejnila, a tak se rozproudivly spekulace o podivné smrti. Pitva nicméně ukázala, že důvodem prudkého pádu v koupelně byla mdloba zřejmě kvůli prasklým žaludečním vředům. V případě drtivé většiny lidí by toto místo představovalo konec příběhu. Kovarčík ale do této sorty nikdy nepatřil a i po smrti je kolem něj pořádně živo. Jeho příběh také do značné míry kopíruje budování kapitalismu v Čechách, a tak obojí stojí za to připomenout.

Švýcarsko a amnestie

Když se řekne Peter Kovarčík, jedním dechem je třeba říct i Václav Klaus. Tito dva muži se dali dohromady hned v roce 1990 a bylo to vcelku bizarní spojení. Kovarčík byl bývalý pracovník komunistického podniku zahraničního obchodu Incheba s vizáží veksláka, Klaus ekonom z Prognostického ústavu, který se právě stal za Občanské fórum ministrem financí. Traduje se, že jejich cesta svedl dohromady zájem o tenis, který oba hráli. A také to, že Klausovi imponovala Kovarčíkova podnikatelská houževnatost, schopnost domluvit se šesti jazyky, vyjednávací talent a přehled o světě a byznysu. Kovarčíka přitahovalo Klausovo postavení

v politice a jeho rostoucí prestiž. „Hned zkraje začal chodit Kovarčík za Klausem na ministerstvo. Vždycky mě udivovalo, že ho člověk tohoto typu, s takovou historií a fyziognomií, může oslnit, ale bylo to prostě tak,“ vzpomíná na první roky v ministerském úřadu bývalý mluvčí OF a spoluzakladatel ODS Petr Havlík.

Jeho přátelský vztah s Klausem pak vydržel (s výjimkou z roku 2002, kdy Kovarčík v novinovém rozhovoru po prohře ODS ve volbách prohlásil, že Klaus by měl odejít z čela strany) až do podnikatelova skonu. A paradoxně i nyní jsou tak trochu oba aktéry aktuální kauzy, která se objevila pár dní po Kovarčíkově smrti.

O podnikatele se totiž podle deníku Právo začala nedávno zajímat policie. Důvodem je, že na jistém účtu ve švýcarské bance Credit Suisse, k němuž měl mít Kovarčík přístup, údajně leží v přepočtu zhruba 600 milionů korun utržených za fiktivní poradenství a podobné služby a tamní prokuratura poslala nedávno do Prahy žádost o právní pomoc kvůli podezření z praní špinavých peněz. Na konto Švýcarský už před necelými dvěma lety přitom upozornil Nadační fond proti korupci s tím, že má zároveň „neověřenou informaci“, že by peníze

MAMA MAMA

► ve výši 25 milionů eur mohly pocházet z úplatků spojených s předloňskou lednovou kontroverzní amnestií exprezidenta Václava Klause. Ta mimo jiné očistila desítky podnikatelů namočených ve vlekových se hospodářských kauzách z konce devadesátých let.

Skandál je na světě a kolem Kovarčíka začala mela. Policie k případu mlčí, Kovarčík k němu již nic neřekne a exprezident Klaus informace o možné korupci označuje za nehoráznou drzost. Upozornil také, že Kovarčík nemohl před vyhlášením amnestie o její přípravě vůbec vědět. V závěru týdne se exprezident dopisem obrátil přímo na nejvyššího státního zástupce Pavla Zemana, aby se zasadil o rychlé a „efektivní“ prošetření případu.

Pokud by se ukázalo, že jedna z Kovarčíkových firem disponovala více než půlmiliardou korun, bylo by to každopádně velké překvapení. Kovarčík sice byl bohatý muž, který hostil Klausovy ve své vile a na jachtě na Mallorce a čas od času pobýval v apartmánu na Floridě, jeho byznys se nicméně odehrával podle dostupných informací v poslední době spíše v řádech desítek milionů korun.

Účinný tlak

Podnikání Petera Kovarčíka mělo v uplynulých pětadvaceti letech různé fáze. Nejtučnější a zároveň nejdívočejší etapou byla patrně devadesátá léta právě v éře vlády Klausovy ODS. Rodáka ze Slovenska, absolventa ekonomie a obchodníka zastihla revoluce ve Vídni, kde krátce žil a získal také vedle slovenského rakouské občanství (slovenského se později vzdal a získal české). Do roku 1989 pracoval v podniku zahraničního obchodu Incheba, který zastupoval jako delegát v Maroku. Bylo to mimořádně v době, kdy tam byl za jinou „pézetku“, Petrimex, i nynější majitel impéria Agrofert a ministr financí Andrej Babiš. Podle archivních zápisů rozvědky, o nichž loni informovalo Euro, se tam oba muži při jednom veletřhu pohádali a policie ještě po revoluci vyšetřovala udání, že si Kovarčík přivlastnil část firemních peněz. Kauzu záhy ukončila amnestie Václava Havla, oba muži se však od té doby rozhodně nemuseli.

Po Inchebě zakotvil Kovarčík na chvíli u monacké marketingové firmy Telemundi, krátce nato ale založil ve Vídni svůj vlastní podnik Teleaxis s dceřinou firmou v Praze. Během pár let se z ní stala jedna z největších marketingových společností u nás, která se vrhla na pořádání tenisových turnajů, golfových a hokejových akcí.

Hned v devadesátých letech dokázal Teleaxis do Česka přivést hvězdy, o nichž se ostatním ani nesnilo. Do Brna například přijela tehdejší světová tenisová jednička, Američanka Monika Selešová. Podle pamětníků šlo o její vůbec první sportovní

utkání ve východní Evropě. Podobně zabojoval o pár let později v Ostravě na turnaji s hvězdami, jako byl tenista Andre Agassi či Anna Kurnikovová.

Zhruba tehdy však také vypluly na povrch metody, s jejichž pomocí Kovarčík sháněl na své megaakce a megahvězdy peníze. K jeho oblíbeným patřily státní podniky, jejichž manažeři si díky spolupráci s ním udržovali dobré vztahy s politiky, s nimiž se setkávali v lóžích stadionů a kteří rozhodovali o jejich pozicích. Využití peněz bylo někdy problematické – třeba ve druhé polovině devadesátých let inkasoval Teleaxis od státních firem desítky milionů korun ročně na sportovní akce s názvem Děti na prvním místě, pak se ale ukázalo, že šlo hlavně o tenisové turnaje pro politické špičky a profesionály (na dětské akce zbyl například z padesátimilionového příspěvku tehdejší firmy Severomoravská plynárenská jen dvěmi-

„S Ashcroftem jsme vyloženě kamarádi, byl jsem u něho na ranči. Skvěle jsme si sedli s Gordonem Brownem.“ Peter Kovarčík

lionový drobek). „Tlačil manažery státních firem, aby sypali peníze na různé akce, pokud se chtějí udržet, a sám si z toho něco uloupl,“ říká bez obalu Petr Havlík. Něco si přitom možná uloupla i ODS, protože Kovarčík tehdy patřil s milionovými dary k jejím významným sponzorům. Je ovšem nutné připomenout, že Kovarčík vždy alespoň navenek dobře balancoval a jeho aktivity nikdy neměly kriminální podtext, do něhož spadli lobbisté typu Marka Dalíka, kteří přišli po něm. Kovarčík si mimochodem nemohl s Dalíkem, pravou rukou expremiéra Mirka Topolánka z ODS, přijít na jméno.

Časy se ale pomalu měnily. Tenis přestal vynášet, s golfovými turnaji byl konec po roztržce s jejich organizátory a zhroutily se Kovarčíkovy vztahy s Českým svazem ledního hokeje, s nímž měl Teleaxis partnerství od roku 1993 deset let. Od roku 2002, kdy skončila opoziční smlouva a ODS prohrála volby s ČSSD, tak nastaly Kovarčíkovi horší časy. Po zmíněné kritice šéfa ODS přišel načas o jeho přízeň a začal zcela pragmaticky veřejně adorovat premiéra Vladimíra Špidlu. O přátelství ale nemohla být řeč. „Znal jsem ho jako takový typ, který se tu pohyboval. Nabízel různé kontakty do USA. To, co říkal, zčásti bývala pravda,

zčásti ne,“ volí opatrná slova současný šéf poradců českého premiéra.

Kovarčík nakonec nakopl motor díky svým kontaktům v Americe, kde zčásti žil. Od roku 2002 začal v Česku pořádat obchodně-politické konference s názvem Dny USA, později přidal do názvu i Evropskou unii. Opět přišli na scénu sponzoři z řad státních firem, tentokrát hlavně Lesy ČR, České dráhy nebo ČEPS. Postupně se mu podařilo proniknout do vlivného amerického think tanku s názvem Atlantická rada, čímž se často a rád chlubil. V orgánech této nevládní organizace zaměřené na americkou zahraniční politiku a NATO totiž sedí skutečné bývalé špičky americké administrativy, jako je poradce prezidenta Obamy James Jones či vlivný senátor a generál John Ashcroft. „S Ashcroftem jsme vyloženě kamarádi, byl jsem u něho na ranči. Podobně to mám s Jonesem, skvěle jsme si sedli s bývalým britským premiérem Gordonem Brownem,“ vyprávěl Kovarčík před časem v Lidových novinách.

Mé lepší já

Vedle konferencí a obchodu se jeho vášní stal i showbyznys. Eskapády s herečkou Kateřinou Bružovou, která se během jejich vztahu za vlády ČSSD na chvíli dokonce ocitla na kandidátce této strany, byly soustem pro bulvár, jemu ale přinesly i novou obchodní energii. Začal koprodukovat muzikály a filmy, posledních deset let zajišťoval peníze a marketing divadelních Cen Thálie. V posledních dvou letech nejraději spolupracoval s produkční firmou Nogup, do jejíž stáje patří sada filmů *Kameňák*, *Babovřesky* či připravovaný velkofilm o Lídě Baarové. Jen pro něj Kovarčík se svým Teleaxisem sehnal desítky milionů korun od různých firem. „Poznali jsme se díky muzikálu *Mamma Mia!*! Jednoduše za mnou přišel a řekl: Já v tom musím být,“ vzpomíná majitel Nogupu Jiří Jurtin.

„Láska k umění hodně ovlivnila můj život a stal jsem se díky ní snad i lepším člověkem.“ Tato dojemná a optimistická slova zazněla z úst Petera Kovarčíka až po jeho smrti v předtočené řeči pro letošní Ceny Thálie. Můžeme si o nich myslet, co chceme. Faktem je, že Peter Kovarčík posledních let byl každopádně trochu jiný typ, než na jaký byli zvyklí jeho partneři z minulosti. Co slíbil, dodržel, investoval i vlastní peníze a uměl zprostředkovat nezaplacené kontakty na produkce a majitele licencí hudebních děl ze zahraničí. Podle Jurtina byly plné sály, jeviště a první řady pro Kovarčíka balzámem, který si vyloženě užíval. Pocit, že je král a všichni s ním, uměl předat sponzorům a ti mu pak zase uměli otevřít svou peněženku. A to podle Jurtina umí málokdo. ■

 WWW.RESPEKT.CZ/AUDIO